

"Els qui s'associen són uns herois"

Eduard Vallory, fins fa poc president del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), respon a les crítiques que s'han fet al desinterès dels joves per l'associacionisme. A més, apunta algunes causes i solucions a l'allunyament dels joves del joc democràtic.

El passat 26 de març Eduard Vallory va deixar la presidència del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), una plataforma que aplega la majoria d'associacions juvenils del Principat i que té el seu homòleg a les Illes Balears i al País Valencià. En aquests quatre anys els tres consells han establert llaços permanents de relació, "a iniciativa de les Balears", apunta Vallory, i a partir d'aquí s'han anat fent trobades que tots els implicats coincideixen a valorar molt positivament. "Per mi el més important és que hem aconseguit generar normalitat", diu Vallory.

A més, també durant la presidència de Vallory, els membres del CNJC van decidir separar-se del seu homòleg espanyol i aconseguir ser tinguts en compte a la Unió Europea amb veu i vot, fet excepcional només compartit per valons i flamencs. Entre altres temes les entitats que aplega el CNJC també van aconseguir aturar el projecte de llei de Servei Civil que havia de substituir la Prestació Social Substitutòria (PSS) i elaborar un document de línies de po-

lítica juvenil que ha tingut un ressò important a Europa.

Tot i la feina feta, l'associacionisme juvenil català ha hagut de sentir tot tipus de crítiques i comentaris de decepció després que es publicés un estudi de la Fundació Ferrer i Guàrdia. D'aquest document, un dels aspectes que més se n'ha destacat és que, contràriament al pensament generalitzat, cada cop són menys els joves que s'associen.

—Tots pensàvem que la joventut catalana era tan associativa i ara surt l'estudi de la Fundació Ferrer i Guàrdia i ens diu que no. Què passa?

—Abans que res, l'estudi, encarregat per la Secretaria General de Joventut està bé perquè obre un debat. Fa una anàlisi sobre què significa estar associat a una ONG, i planteja tipologies diferenciades d'associacionisme. Més o menys n'hi ha tres. Una, les entitats de voluntariat majoritàriament assistencial, que basen el seu concepte en el model d'una caritat evolucionada. Detecten on hi ha un problema i mit-

ue té la classe política encara que no ho sembli”

jançant aquesta entitat agafen persones que no tenen per què estar lligades a l'entitat i fan una tasca de benestar social. Ara aquestes entitats són les que es veuen perjudicades per la desaparició de la PSS. N'hi ha unes altres que no necessàriament funcionen amb base voluntària, que tenen un alt nivell de professionalització i que a la pràctica oscil·len entre l'associació i l'empresa. Són entitats que fan tasques molt importants a nivell social, que tenen persones que s'hi dediquen permanentment, i que mouen un nivell de recursos econòmics tan gran que fa que l'administració els tingui per interlocutors. La tercera tipologia podrien ser les associacions de participació. Els seus membres tenen capacitat d'iniciativa en els òrgans de presa de decisió. Són les entitats que més ràpidament et vénen al cap quan parlem d'associacionisme juvenil: escoltisme, esplai, grups de diables, sindicats. En aquestes entitats el paper dels professionals és molt minso, i quan es legisla en favor de les entitats d'iniciativa social (la segona tipologia) o bé quan es busquen els recursos legals per promoure el voluntariat (la primera tipologia), aquestes entitats són les que es troben enmig. Sense tenir avantatges en la vessant legislativa i fiscal per dur a terme la seva feina, i sobretot sense veure reconegut un prestigi social. En aquests moments si tu te'n vas a Costa Rica de cooperant tens un prestigi social molt alt. En canvi si estàs en un sindicat d'estudiants, si estàs en una organització política juvenil, si ets cap en un agrupament escolta, si et dediques a un grup de treball intercultural, ... no tens cap prestigi social, al contrari, la gent et diu que ets un *passarell*. Però tornant a l'estudi, és un document que s'ha de relativitzar perquè les dades que analitza són de fa deu anys.

—*Què vol dir, que la situació d'ara encara és pitjor?*

—No, en qualsevol cas la situació encara no ha estat prou analitzada. Seria nefast si en lloc d'entrar en el debat el consideréssim com una constatació. La lectura de l'informe no ha de ser que l'associacionisme juvenil català és una merda, sinó a la inversa, els pocs joves catalans que participen en associacions de participació són uns herois. Han resistit una transició que ha anul·lat la capacitat de la gent de participar en l'esfera pública, han superat els problemes d'una administració que moltes vegades no vol escoltar, han hagut de superar la manca de reconeixement social, i malgrat tot això continuen intentant portar això cap algun lloc, i el potencial del CNJC n'és una mostra.

—*És una mica paradoxal que bona part de l'actual classe política ha sortit d'aquest tipus d'associa-*

cions i en canvi té una actitud no massa abocada a donar-los-hi suport. Es podria fer un símil amb el que va passar amb les associacions de veïns durant la transició?

—Sí, és exactament clavat. Jo també ho trobo paradoxal. Només ho puc atribuir a un desconeixement de les conseqüències d'aquestes prioritats. No crec que hi hagi gent en un despatx pensant com suprimir l'associacionisme de participació. Però per una raó, a més a més, perquè des de l'òptica de l'acció política l'associacionisme de participació és en definitiva el millor aliat que té la classe política. Encara que no ho sembli, encara que siguin els que els hi toquen els nassos.

—*Per què?*

—El que ens juguem en l'àgora del debat polític és si el poder econòmic acaba controlant el poder polític o a l'inrevés, i en aquesta pugna tan bèstia si el poder polític no té la complicitat de la ciutadania no la guanyarà mai. I la complicitat de la ciutadania passa sobretot per l'educació. I on hi ha un nivell més alt d'educació en la participació pública és en l'associacionisme de participació. Ni en el voluntariat ni en les grans entitats que són pseudoempresarials. Ara, si el poder públic no s'adona que no potenciant aquest associacionisme de participació el que fa és perjudicar el seu aliat futur, acabarà tenint una societat molt menys participativa i a més a més acabarà absolutament a mercè del poder econòmic.

—*Però els polítics ja insisteixen en l'educació.*

—Però és una mica el que planteja en Salvador Cardús al seu darrer llibre. Si l'educació es redueix a l'escola caiem en un error. Perquè ni l'escola pot solucionar tots els problemes educatius ni ho ha de fer. Ens hem oblidat del rol de la família, que té un nivell alt de de-

estructuració, el rol dels mitjans de comunicació, que possiblement són un dels agents educatius més importants d'aquest moment, i del rol de l'associacionisme, tant l'associacionisme més explícitament educatiu, com l'associacionisme que no és explícitament educatiu però que ho és implícitament, com són totes les entitats on la gent aprèn a parlar en públic, a participar, a entendre què és un procés democràtic, què significa agafar responsabilitats, etc.

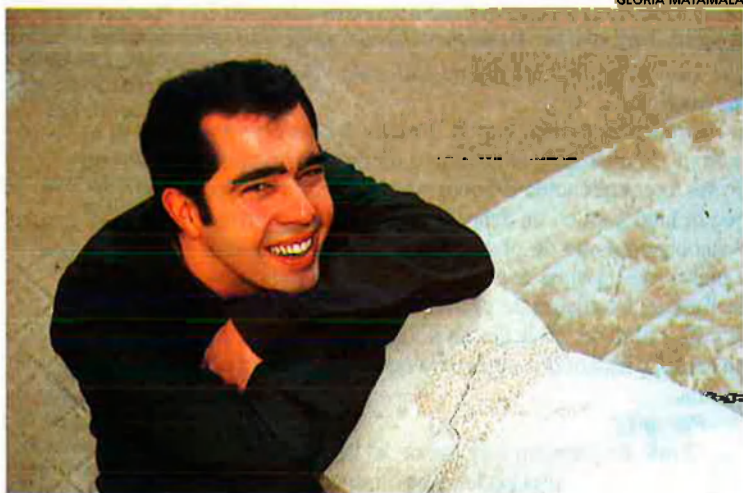
—*En aquest sentit s'ensenya més a ser tutelat que no pas a autogestionar-se?*

—Sí, i això és una de les coses que planteja l'informe. Es diu que a Catalunya s'ha fet un esforç de recuperació molt gran de les infraestructures, però en canvi no s'ha fet el mateix pel concepte de participa-

"La tesi que defensa [l'informe de la Fundació Ferrer i Guàrdia] és que hi ha hagut una mena de por, des de la transició, a un augment fort de la participació que provoqui la situació de conflicte que hi havia en el tram final de la república. Això podria ser una explicació."

"Si el poder públic no s'adona que no potenciant aquest associacionisme de participació el que fa és perjudicar el seu propi aliat futur acabarà tenint una societat molt menys participativa i a més a més acabarà absolutament a mercè del poder econòmic."

"L'únic que s'està prestigiant és el voluntariat"

"Els joves catalans que estan en associacions de participació han resistit una transició que ha anul·lat la capacitat de la gent de participar en l'esfera pública, han superat els problemes d'una administració que moltes vegades no vol escoltar i han hagut de superar la manca de reconeixement social."

ció política. D'alguna manera la tesi que defensen és que hi ha hagut una mena de por, des de la transició, a un augment fort de la participació que provoqui la situació de conflicte que hi havia en el tram final de la república. Això podria ser una explicació.

—Amb tot és clar que avui a la Universitat mateix el nivell d'associacionisme ha baixat molt...

—No m'estranya si redueixes de cinc a quatre anys els plans d'estudi, sense reduir els continguts, i a més a més marques un ritme que impedeix a la gent fer pràcticament res fora de la carrera. Els joves no és que no vulguin participar, és que no poden. I aleshores la universitat diu que els estudiants ja no són com els d'abans. Però quina càrrega lectiva tenien abans i quina hi ha ara?

—D'altra banda, hi ha un cert cofoisme general amb grups com els Voluntaris 2000 [ex-voluntaris olímpics]...

—Es clar que estan contents, si des del 86 que mediàticament l'únic que s'està prestigiant és el voluntariat. Tu has vist alguna vegada una campanya que digui que l'associacionisme és collonut? No. Et diuen "sigues voluntari", "el dia del voluntari", "el congrés del voluntari", "visca el voluntari!", tot és el voluntari!... però què és el voluntari? el voluntari

és aquell qui pot anar un dia a un lloc i no tornar-hi fins l'any següent. Aquell qui va un dia a La Marató de TV3 a contestar per telèfon és un voluntari, i té més prestigi que no pas el qui es deixa la pell en una associació estudiantil durant tot l'any.

—Però potser ara la societat demana aquest tipus d'associacionisme de voluntariat.

—Aquí hi ha dos tipus d'actuacions públiques, la que pretén solucionar les causes i la que vol resoldre les conseqüències. La que pretén solucionar les conseqüències és assistencialista, i la que vol solucionar les causes mira de canviar l'estructura. Bé, doncs en aquests moments s'estila més la vessant caritativa de solucionar les conseqüències. Entre altres coses perquè és més fàcil posar un pedaç que solucionar d'on ha vingut el problema. I això no és només a l'associacionisme, això és el que passa en política internacional. És més fàcil enviar ajuda humanitària que no ajudar a democratitzar un país. Bé, doncs, la qüestió és veure què es vol promoure. No és que abans hi hagués un moment que tenia més força i més prestigi, no, hi havia un moment en què tothom tenia clar que el que calia era modificar l'estructura, i no pas solucionar les conseqüències del franquisme. La qüestió és: ja s'ha acabat, ja no hi ha cap altra estructura per solucionar? tot està al seu lloc ja? Nosaltres pensem que no. I per això continuarem intentant modificar l'estructura, és a dir, anant a per la causa.

—Un dels temes on ha entrat a fons el CNJC és en el debat del model de servei civil, i si és substitutori vàlid de la PSS. Quina anàlisi en fa?

—La nostra anàlisi és que el model de servei civil, si serveix per a alguna cosa, és per al voluntariat assistencial, però no és una via per a l'associacionisme de participació. És molt evident. El servei civil en qualsevol de les seves possibilitats planteja una mena de contracte personal per dedicar un temps seguit a una cosa. Si tu estàs en una associació de participació no et cal fer cap contracte, agafes una responsabilitat perquè vols. Només es necessiten contractes externs quan la col·laboració que es requereix és esporàdica.

Oriol Cortacans

EL TEMPS Electrònic, setmanari d'informació general

<http://www.eltemps.com/>

www.eltemps.com

eltemps@eltemps.com